

Lapin liiton lausuntopyyntö maakuntalaulusta

ELLA 15.9.2026
1176/00.04.03/2026

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Tarja Konola-Jokinen
Essi Ojanperä

Lapin maakuntavaltuustossa on tehty valtuustoaloite, jossa ehdotetaan Lapin maakunnalle uudeksi maakuntalauluksi Heikki Yli-Tepsan säveltämää ja sanoittamaa Lapille -kappaletta.

Lapin maakuntalaulu on tällä hetkellä Kymmenen virran maa, joka on myös Pohjois-Pohjanmaan maakuntalaulu. Kymmenen virran maan on säveltänyt Oskar Merikanto ja sanoittanut A.V. Koskimies.

Lapin liitto pyytää Lapin kuntien lausuntoja mahdollisesta maakuntalaulun vaihtamisesta. Lapin liitto toivoo, että kunnat pyytävät osaksi lausuntoaan kunnassa kulttuuriasioita käsittelevän lautakunnan näkemyksen aiheesta.

Elämänlaatulautakunnan lausunto:

Elämänlaatulautakunta kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä Lapin maakuntalaulua koskevasta aloitteesta.

Elämänlaatulautakunta pitää Lapille-laulua arvokkaana lappilaista luontoa, kulttuuria ja identiteettiä kuvaavana teoksena. Lautakunta arvostaa myös aloitteen taustalla olevaa pyrkimystä nostaa esiin Lapin omaleimaisuutta ja vahvistaa maakunnallista identiteettiä. Näiltä osin aloitteen tavoite on ymmärrettävä ja kannatettava.

Elämänlaatulautakunnan näkemyksen mukaan maakuntalaulun merkitystä tulee kuitenkin tarkastella ensisijaisesti kulttuuriperinnön, yhteisöllisyyden ja identiteetin näkökulmasta. Maakuntalaulu ei ole pelkästään sävellys tai sanoitus, vaan osa maakunnan yhteistä kulttuurista muistia. Sen arvo rakentuu ajan myötä ihmisten kokemuksista, yhteisistä juhlista, perinteistä ja sukupolvelta toiselle siirtyneestä käytöstä.

Historiantutkija Laura Kolbe on todennut, että maakunnat tuottavat identiteettiä, tunnuksia ja tarinoita, joihin kuuluvat muun muassa vaakunat, liput ja laulut. Maakuntalaulut ovat tunnetuimpia maakuntien tunnuksia, joiden kautta ylläpidetään alueellista identiteettiä, yhteisöllisyyttä ja perinteitä. Monissa juhla- ja kotiseututapahtumissa maakuntalaulu on edelleen yhteislauluna tilaisuuden keskeinen symbolinen hetki.

Suomessa maakuntalauluilla on poikkeuksellisen vahva ja pitkä historiallinen asema. Laura Kolben mukaan niiden merkitys on säilynyt lähes muuttumattomana yli sadan vuoden ajan, ja niitä ovat laulaneet sukupolvesta toiseen erilaiset yhteisöt, järjestöt, koulut, kotiseutuyhdistykset ja muut paikalliset toimijat. Maakuntalaulujen tehtävänä on ollut vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä välittää alueellista historiaa ja identiteettiä eteenpäin.

Nykyinen maakuntalaulu Kymmenen virran maa on ollut osa Lapin kulttuuriperintöä yli sadan vuoden ajan. Sen asema ei perustu siihen, että se olisi aikanaan virallisesti määrätty maakuntalauluksi, vaan siihen, että ihmiset ovat ottaneet sen omakseen, oppineet sen, laulaneet sitä ja siirtäneet sitä eteenpäin sukupolvelta toiselle. Laulun nykyinen asema on syntynyt yhteisöllisesti eikä hallinnollisesti.

Elämänlaatulautakunnan näkemyksen mukaan tällä seikalla on erityinen merkitys myös nyt käsiteltävässä asiassa. Maakuntalauluista ei säädetä lainsäädännössä, eikä niiden valinnalle tai muuttamiselle ole olemassa virallista kansallista päätöksentekomenettelyä. Juuri tästä syystä niiden asemaa tulisi tarkastella ennen kaikkea kulttuuriperinnön eikä hallinnollisen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Koska maakuntalaulun merkitys on syntynyt yhteisöjen omassa käytössä, myös muutostarpeen tulisi perustua laajaan ja selvästi havaittavaan maakunnalliseen tahtotilaan.

Elämänlaatulautakunnan näkemyksen mukaan maakuntalaulu kuuluu ennen kaikkea maakunnan ihmisille. Sen asema ei synny päätöksenteolla vaan sillä, että ihmiset tuntevat laulun omakseen, osaavat sen ja käyttävät sitä yhteisissä tilaisuuksissa. Tällaisen kulttuurisen symbolin muuttamiselle tulee olla erityisen painavat perusteet.

Elämänlaatulautakunta katsoo, että uusia Lapista kertovia lauluja voidaan ja tulee arvostaa osana elävää lappilaista kulttuuria. Uusien teosten syntyminen rikastuttaa maakunnan kulttuurielämää ja vahvistaa sen monimuotoisuutta. Uuden arvostaminen ei kuitenkaan edellytä luopumista sellaisesta kulttuuriperinnöstä, joka on vuosikymmenten aikana muodostunut yhteiseksi ja merkitykselliseksi.

Edellä esitetyin perustein elämänlaatulautakunta katsoo, ettei Lapin maakuntalaulun muuttamiselle ole riittäviä perusteita. Nykyinen maakuntalaulu Kymmenen virran maa on vakiintunut osa Lapin aineetonta kulttuuriperintöä, maakunnallista identiteettiä ja yhteisöllisiä perinteitä. Sen pitkä historia, laaja tunnettuus sekä kyky yhdistää eri sukupolvia ja eri puolilla Lappia asuvia ihmisiä puoltavat sen säilyttämistä Lapin maakuntalauluna.

Elämänlaatulautakunta ei siten pidä Lapin maakuntalaulun vaihtamista tarpeellisenä.

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Elämänlaatulautakunta hyväksyy lausunnon maakuntalaulusta ja lähettää sen edelleen tiedoksi Lapin liitolle.

Päätös
